

PREVENTION AND COMBAT OF TRAFFICKING IN HUMAN BEINGS IN THE REPUBLIC OF MOLDOVA

PREVENIREA ȘI COMBATEREA TRAFICULUI DE FIINȚE UMANE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

DANILA Victor, student, Specialitatea: D

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: victor.danila.99@mail.ru

Abstract. Trafficking in human beings is a flagrant violation of human freedom and dignity, a serious form of crime, a threat to the security and sustainable development of society, but also a transnational danger.

Key words: criminal offence, prevention, freedom, human being, illegal migration, victim, human rights.

JEL CLASSIFICATION: K14, K38

INTRODUCERE

Conceptul de trafic nu este unul nou, pentru prima dată fiind utilizat în secolul XVI, în calitate de sinonim pentru comerț, astfel, acest termen nu avea conotații negative. Totuși, către sec. XVII traficul a început a fi asociat cu vânzarea ilicită și/sau nelocală a mărfurilor, deși, la începuturi, prin trafic se înțelegea, în mare parte, vânzarea de droguri și arme, către sec. XIX această noțiune mai includea și comerțul cu ființe umane tratate ca bunuri și vândute în sclavie. Acest comerț „tradițional” cu sclavi a fost scos în afara legii spre finele sec. XIX. La începutul sec. XX, termenul de trafic se referea, de obicei, la „comerțul de sclavi albi”, care reprezenta circulația peste frontierele internaționale a femeilor și copiilor în scopul practicării prostituției, doar spre finele anilor 90 traficul a fost asociat cu prostituția și exploatarea sexuală a femeilor și copiilor [1, p. 8]. Traficul de ființe umane este un fenomen dezastruos de cunoscut în ultimul deceniu este un fenomen destul de complex, subiect al acestui fenomen poate deveni orice persoană. Astfel traficul de ființe umane prezintă o infracțiune periculoasă, care duce în mod esențial la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Traficul de ființe umane continuă să rămână pentru Republica Moldova o problemă complexă, a cărei soluționare nu trebuie amânată. Republica Moldova rămâne o țară de origine a traficului de ființe umane. În majoritatea cazurilor, victime ale traficului devin persoane vulnerabile, iar victime ale traficului în scopul exploatarei prin cerșit devin minorii. Una dintre principalele valori ale societății democratice este libertatea umană, iar principala funcția statului este asigurarea libertății persoanei. Anual, milioane de oameni din întreaga lume devin victime ale traficului de ființe umane, majoritatea o constituie femeile, deși nu este exclus să fie traficați și bărbații. În Republica Moldova, în ultimii ani s-au făcut pași concreți în vederea prevenirii, combaterii și sancționării traficului de ființe umane, astfel, a fost creat Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane, a fost adoptat Planul național de acțiuni pentru combaterea traficului de ființe umane. Totuși, luând în considerare că cele mai vulnerabile în acest context se dovedesc a fi persoanele de vârstă reproductivă, fiind pusă în pericol securitatea demografică a Republicii Moldova, se impune aplicarea mijloacelor de maximă eficiență, a celor juridico-penale, în vederea contracarării proliferării fenomenului traficului [2, p. 140].

„Traficul de persoane” înseamnă recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea persoanelor prin amenințare cu forța sau prin folosirea forței sau a altor forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau situația de vulnerabilitate sau prin oferirea sau acceptarea de plăți sau foloase pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul

asupra unei alte persoane în scop de exploatare. Exploatarea va include, cel puțin, exploatarea prostituției altora sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau servicii forțate, sclavie sau practici similare sclaviei, servitute sau prelevarea organelor [3, p.12].

Astfel, în conformitate cu Protocolului pentru prevenirea, suprimarea și pedepsirea traficului de persoane, adițional Convenției ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Protocolul de la Palermo, 2000) prevede [4, art.9]:

- Statele Părți stabilesc politici, programe și alte măsuri de ansamblu pentru prevenirea și combaterea traficului de persoane și protecția victimelor traficului de persoane, în special a femeilor și copiilor, împotriva unei noi acțiuni ale cărei victime ar putea fi.
- Statele Părți depun eforturi pentru a lua măsuri, precum cercetări, campanii de informare și campanii prin mass-media, precum și inițiative sociale și economice, în scopul prevenirii și combaterii traficului de persoane.
- Statele Părți întăresc măsurile, pe calea unei cooperări bilaterale sau multilaterale, pentru remedierea factorilor care fac persoanele, în special femeile și copiii, vulnerabile în fața traficului, precum sărăcia, subdezvoltarea și inegalitatea șanselor.
- Statele Părți adoptă sau întăresc măsurile legislative ori altele, precum măsuri de ordin educativ, social sau cultural, pe calea unei cooperări bilaterale ori multilaterale, pentru a descuraja cererea care favorizează orice formă de exploatare a persoanelor, în special a femeilor și a copiilor, care are ca scop traficul.

În conformitate cu Convenției Consiliului Europei privind măsurile contra traficului de ființe umane cooperarea internațională prevede [5, art.17]:

1. Părțile vor coopera, conform prevederilor Convenției privind măsurile contra traficului de ființe umane și potrivit instrumentelor internaționale și regionale aplicabile și acordurilor convenite în temeiul legislației uniforme și reciproce și legislației lor naționale, în cea mai mare măsură posibilă, în scopul desfășurării investigațiilor sau procedurilor privind infracțiunile stabilite în conformitate cu această Convenție, inclusiv sechestrarea și confiscarea.
2. Părțile vor coopera în cea mai mare măsură posibilă potrivit prevederilor tratatelor internaționale, regionale și bilaterale de extrădare și asistență juridică reciprocă în materie penală aplicabile, referitor la infracțiunile stabilite în conformitate cu Convenției privind măsurile contra traficului de ființe umane.
3. Dacă o Parte, care condiționează extrădarea sau asistența juridică reciprocă în materie penală de existența unui tratat, primește o solicitare de extrădare sau de acordare a asistenței juridice în materie penală de la o Parte cu care nu a încheiat un astfel de tratat, aceasta poate considera Convenției privind măsurile contra traficului de ființe umane drept o bază legală pentru extrădare sau asistență legală reciprocă în materie penală în ceea ce privește infracțiunile stabilite în conformitate cu Convenție, acționând pe deplin conform obligațiilor sale potrivit dreptului internațional și conform condițiilor prevăzute de legislația națională a Părții solicitate.

Cod penal al Republicii Moldova prevede infracțiunea de trafic de ființe umane reprezintă: recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unei persoane, cu sau fără consimțământul acesteia, în scop de exploatare sexuală comercială sau necomercială, prin muncă sau servicii forțate, pentru cerșetorie, în sclavie sau în condiții similare sclaviei, de folosire în conflicte armate sau în activități criminale, de prelevare a organelor sau țesuturilor, săvârșită prin: aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei ori cu amenințarea aplicării violenței; răpire; sustragerea, tăinuirea, degradarea sau distrugerea documentelor; ținerea în servitute, în scopul întoarcerii unei datorii; amenințare cu divulgarea informațiilor confidențiale familiei victimei sau altor persoane fizice sau juridice; înșelăciune; abuz de poziție de vulnerabilitate sau abuz de putere, dare ori primire a unor plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra

altei persoane [6, art.165 alin.1]. Se pedepsește cu închisoare de la 6 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 000 lei la 300 000 lei, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

Conform reglementărilor cod penal al Republicii Moldova prevede infracțiuni de trafic de copii la art. 206, privind recrutarea, transportarea, transferul, adăpostirea sau primirea unui copil, precum și darea sau primirea unor plăți ori beneficii pentru obținerea consimțământului unei persoane care deține controlul asupra copilului, în scopul: exploatării sexuale comerciale sau necomerciale; exploatării prin muncă sau servicii forțate; practicării cerșetoriei sau în alte scopuri josnice; folosirii ilegale în testări sau experimente medicale ori științifice; exploatării în sclavie sau în condiții similare sclaviei; folosirii în conflicte armate; folosirii în activitate criminală; prelevării organelor, țesuturilor și/sau celulelor umane; adopției ilegale. Se pedepsește cu închisoare de la 10 la 12 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 000 lei la 300 000 lei, cu privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate, sau cu lichidarea persoanei juridice.

Conform datelor Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova infracțiuni săvârșite împotriva traficului de copii începând din anul 2017 s-a constatat 58 infracțiuni, în anul 2018 s-a constatat 44 infracțiuni, iar în 2019 s-a constatat 32 infracțiuni. Prezinta informație privind numărul infracțiunilor săvârșite este în descreștere [7].

În conformitate cu Legea privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, se realizează în baza următoarelor principii: respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului; respectarea interesului superior al copilului; confidențialitatea informației cu privire la viața privată a victimelor și a prezumatelor victime ale traficului de ființe umane; legalitatea; accesul liber la justiție; nediscriminarea; abordarea multidisciplinară și intersectorială; accesul necondiționat la protecție și asistență pentru victimele traficului de ființe umane; abordarea egală a tuturor formelor și tipurilor de trafic național sau transnațional de ființe umane, legat sau nu de crima organizată; cooperarea internațională. atribuțiile autorităților administrației publice în domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane [8, art. 4].

Cadrul instituțiilor din Republica Moldova de prevenire și combatere traficului de ființe umane au un rol important prin exercitarea atribuțiilor în conformitate cu legile aceste instituții sunt Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane, Comisiile teritoriale pentru combaterea traficului de ființe umane, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Serviciul de Informații și Securitate, Agenția Servicii Publice, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Ministerul Justiției, Procuratura Generală și organizațiilor necomerciale acestea sunt instituțiile competente de de prevenire și combatere traficului de ființe umane în Republica Moldova. Pincipalele elementele care creează condițiile în care traficul se poate dezvolta prezintă următoarele caracteristici [1, p. 62]:

- mari discrepanțe economice între țările de origine și cele de destinație;
- restricționarea oportunităților de migrare legală în țările de destinație;
- persoane dezavantajate din punct de vedere economic, ce nu pot migra din țara de origine în cea de destinație prin mijloace proprii;
- factori sociali determinativi, cum ar fi presiunea economică la care sunt supuse familiile cu prea mulți copii;
- organizații criminale exploatare, prezente atât în țările de origine, cât și în cele de destinație, care oferă accesul către piețele de muncă din țările de destinație.

Factorii care contribuie la apariția fenomenului traficului de ființe umane pot fi divizați: factori de îndemn (șomajul, discriminarea pe piața muncii, factori sociali, țările în tranziție, discriminare sexuală, violența) și factori de ademenire (cererea de forță de muncă ieftină sau de alte servicii exploatare, realizarea avantajelor pe care le oferă viața în statele vestice bogate).

Probleme identificate:

- 1) Populația nu este informată suficient cu privire la evoluția fenomenului traficului de ființe umane și riscurile existente.
- 2) Nu sunt întreprinse măsuri suficiente de informare a angajatorilor asupra răspunderii juridice, pentru diminuarea cererii în scop de exploatare prin muncă în interiorul țării.
- 3) Angajatorii din sectoarele agricol și zootehnic nu sunt informați suficient în vederea sporirii cunoștințelor asupra angajării legale și evitării exploatarei prin muncă.
- 4) Colaborarea insuficientă a instituțiilor publice cu mass-media în vederea reflectării fenomenului traficului de ființe umane.
- 5) Diaspora este informată insuficient despre fenomenul traficului de ființe umane, consecințele acestuia și instanțele la care ar putea să se adreseze în caz de necesitate.

CONCLUZII/RECOMANDĂRI

Traficul de ființe umane este unul din cele mai îngrijorătoare probleme de ordin social, această problemă se califică ca încălcare gravă a drepturilor omului ce prezintă infracțiuni periculoase, fapt care nu poate fi acceptată.

Statistica din Republica Moldova privind numărul infracțiunilor săvârșite împotriva traficului de copii este în descreștere, astfel putem constata că actele normativ-juridice ale Republicii Moldova au receptat exigențele și standardele internaționale și europene referitor la prevenirea și combaterea traficului de ființe umane. Pentru securitatea statului, este necesar de a intervine până la apariția amenințărilor, deoarece aceasta se asigură prin măsurile de prevenire.

Prevenirea traficului de ființe umane se exercită prin informarea publicului larg, se realizează prin intermediul mijloacelor de informare în masă difuzare video TV, articole în presă, publicarea informațiilor și a publicității sociale pe panourile publicitare, în rețelele de socializare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. VIDAICU M., DOLEA I. Combaterea traficului de ființe umane (drept material și drept procesual). Chișinău: „Nova Imprim” SRL, 2009, 192 p.
2. BRÂNZĂ S., ULIANOVSKI X., STATI V., ȚURCANU I., GROSU V. Drept Penal. Partea Specială Ediția a II-a, Chișinău: Cartier juridic 2005, 804 p.
3. COSTACHI J., VIRDOGA I., GUȚU D., BALAN E. Prevederi legislative privind combaterea traficului de ființe umane. Chișinău Ed. Trigraf, 2006, p. 175;
4. Protocol Nr. 399 din 15-11-2000, privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special al femeilor și copiilor, adițional la convenția națiunilor unite împotriva criminalității transnaționale organizate, Publicat : 30-12-2006 în Tratatul Internațional Nr. 35 art. 399. În vigoare pentru Republica Moldova din 16 octombrie 2005.
5. Convenția Consiliului Europei împotriva traficului de organe umane, în cadrul celei de a 1205-a reuniuni a Viceministrilor Adoptată de Comitetul de Miniștri la 9 iulie 2014. Încheiată de Republica Moldova la 25 martie 2015.
6. Codul Penal al Republicii Moldova, Publicat : 14-04-2009 în Monitorul Oficial Nr. 72-74 art. 195 Modificat LP257 din 16.12.20, MO353-357/22.12.20 art.288; în vigoare 01.01.2021.
7. Biroul Național de Statistică din Republica Moldova prezintă informația privind numărul infracțiunilor săvârșite traficului de copii:
https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_12%20JUS_JUS010/JUS010900.px/?rxid=2345d98a-890b-4459-bb1f-9b565f99b3b9 (vizat 01.04.2021)
8. Lege Nr. 241 din 20-10-2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, Publicat : 09-12-2005 în Monitorul Oficial Nr. 164-167 art. 812, Versiune în vigoare din 20.04.18 în baza modificărilor prin LP32 din 16.03.18, MO126-132/20.04.2018.

Coordonator științific: NASTAS Andrei, dr., conf. univ.

Academia de Studii Economice din Moldova

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail: nastas.andrei@ase.md